

Máriin hlas

NÁBOŽENSKÉ A SPOLOČENSKÉ OTÁZKY RÍMSKOKATOLÍCKEJ FARNOSTI A OBCE KLČOV

Číslo: 2/2013

Ročník: XV.

Dátum vydania: jún 2013

ISSN: 1335-4213

KLČOV 2013 – BIRMOVKA

Amantius Akimjak

Dňa 12. mája 2013 sviatosť birmovania z rúk spišského diecézneho biskupa, J. E. Mons. ThDr. Štefana Sečku, PhD. prijalo v Klčove 36 birmovancov. Z toho bolo 19 chlapcov a 17 dievčat.

Birmovanie je sviatosťou kresťanskej dospelosti. Viaže sa ku krstu a završuje ju Oltárna sviatosť. Sviatosťou birmovania sa totiž naše krstné zasvätenie upevňuje a sviatosťou lásky – svätým prijímaním sa toto zasvätenie spečafuje. Tieto tri sviatosti, ktorými sa človek zasväčuje Kristovi, volajú sa základné sviatosti Cirkvi a sú to sviatosti kresťanskej iniciácie, t.j. vstup do Cirkvi.

Sviatosť birmovania veriacich dokonalejšie spája s Cirkvou a obohacuje ich zvláštnou silou Ducha Svätého, takže sú vo zvýšenej miere viazaní, ako ozajstní svedkovia, šíriť a brániť vieru slovom i skutkom. (Lumen gentium 11). „Keď nadišiel Sviatok päťdesiateho dňa po Veľkej noci ... všetci boli naplnení Duchom Svätým“ (Sk 2, 1.4) „Keď Pavol vložil na nich ruky, zostúpil na nich Duch Svätý“ (Sk 19,6).

To isté – aj keď v inej forme – sa dialo pri birmovaní v Klčove. Sviatosť birmovania, to sú teda nové, stále sa opakujúce Turíce v Cirkvi. Duch Svätý zostúpil do srdc pokrstených, poznačil ich nezmazateľným znakom a posilnil ich, aby svoju vieru vyznávali a podľa nej aj žili.

(pokračovanie na 2. strane)

OSLAVY 755-TÉHO VÝROČIA PRVEJ PÍ SOMNEJ ZMIENKY V KLČOVE

V dňoch 28. a 29. júla 2013 sme si v Klčove pripomenuli 755-te výročie prvej písomnej zmienky o Klčove. 28.6.2013 sa v podvečer slávila slávnostná sv. omša za zomrelých obyvateľov obce Klčov. 29.6.2013 slávnostnú pontifikálnu sv. omšu celeburoval J. E. Mons. Dr. Andrej Imrich, pomocný biskup spišskej diecézy. Mládež prišla na slávnosť v krojoch a spolu s našimi hasičmi asistovala počas sv. omše a popoludní zabávala občanov našej obce ako aj vzácných hostí. Udeľovalo sa čestné občianstvo obce zaslúžilým občanom a všetci účastníci osláv sa stretli pri spoločnom agapé – pri dobrom gulášu, ktorí nám pripravili pod vedením nášho starostu pána Miroslava Fabiána naši poľovníci a ich manželky. Už teraz sa mnohí tešia na ďalšie stretnutie o päť rokov.

LEVOČSKÁ PŮŤ 2013

V dňoch 6. a 7. júla sa uskutoční na Mariánskej hore v Levoči Levočská púť 2013, ktorá bude zameraná na Rok viery a na Rok sv. Cyrila a Metoda. Púť začne v sobotu dopoludnia Fatimskou pobožnosťou, sv. omšou, zasvätením a sviatosťným požehnaním, ktoré udelí prof. Amantius Akimjak, farár z Klčova. Otváracia sv. omša, slávená levočským dekanom Mons. Prof. Františkom Dluhošom, začne o 17.00 hod. Vyvrcholením celej púte bude slávnostná odpustová svätá omša, ktorú bude celeburovať pápežský legát, J. Em. Kardinál Franc RODÉ, C.M., emeritný prefekt Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života.

KLČOV 2013 – BIRMOVKA

(dokončenie z 1. strany)

Pri slávnosti birmovania otec biskup rozprestrel svoje ruky nad všetkých birmovancov a vzýval Ducha Svätého. Potom prikročil ku každému birmovancovi zvlášť, položil mu ruku na hlavu a značil ho na čele znakom kríža, pričom ho pomazal krizmou a povedal: M. Prijmi znak daru Ducha Svätého. Birmovanec odpovedal: Amen.“

Na birmovanie sa bolo treba dôkladne pripraviť. V Klčove trvala príprava vyše roka. Stretávali sme sa s birmovancami pravidelne nielen počas sv. omše. Najlepšou prípravou je ale riadny náboženský život a pravidelné vzdelávanie sa v náboženských pravdách. Birmovanca má sprevádzať spravídla krstný rodič, ktorý sa pri birmovke stane birmovným rodičom. Môže to byť aj niekto iný, avšak musí byť pokrstený a

pobirmovaný.

Po skončení slávnosti nasledovalo neformálne stretnutie otca biskupa s birmovancami, s ich rodičmi, s krstným rodičmi a s ďalšími príbuznými. Birmovanci kladli otázky a otec biskup na ne odpovedal. Naša mládež odchádzala z birmovky naplnená Duchom Svätým a odhodlaná šíriť vieru medzi svojimi rovesníkmi.

Nech jej toto odhodlanie vydrží po celý život.

K prijatiu Sviatosti birmovania všetkým birmovancom blahoželajú, všetko najlepšie prajú, a dosiahnutie kresťanskej dokonalosti vyprosujú:

Prof. Amantius Akimjak, PhD., farár v Klčove

Mgr. Adam Rataj, kaplán v Klčove

Komunita Školských sestry sv. Františka z Assisi v Klčove a mama

Milí obyvatelia obce Klčov. Pani Mária Ďumbalová vás pozýva na nákup do novootvorenej predajne rozličného tovaru na adrese Klčov 15. Určite vás poteší široký sortiment tovaru a výhodné ceny. Teším sa na vašu návštevu a tých, ktorí nakúpia za viac ako 15 € čaká darček. Otvorené od 13:00 do 18:00 cez týždeň.

V sobotu od 08:00 do 11:00. Ďakujem a pekný deň prajem. Daniel Ďumbala.

Odovzdávanie viery v rodine

(druhá časť článku)

„Keď sa usilujeme vychovávať deti vo viere, nie je možné oddeľovať náuku od zbožného života“. Vedomosti sa musia snúbiť s cnosťami, rozum s prejavmi a skutkami lásky. Rodičia a vychovávatelia musia byť v tejto oblasti obzvlášť obozretní, ak majú zaistiť harmonický duchovný rast dieťaťa. Nestačí len zopár úkonov nábožnosti, s povrchnou znalosťou vierouky. Rovnako nie je dostatočná ani náboženská náuka, ktorá zabúda na to, že Bohu patrí tá najvyššia úcta, že je potrebné si vyčleniť čas na modlitbu, že treba naplno žiť kresťanské poslanstvo a robiť apoštolát. Kresťanská náuka musí podnecovať konkrétne predsavzatia, uskutočňované v každodennom živote, so skutočnou láskou ku Kristovi a iným ľuďom.

Kľúčovú úlohu pri výchove detí k viere zohráva osobný príklad a svedectvo rodičov, ktorí sa s deťmi modlia (ranné a večerné modlitby, požehnanie jedla pri stole), ktorí prikladajú patričnú dôležitosť viery v živote domácnosti (návšteva svätej omše vo sviatok, prezieravý výber dovolenkovej destinácie), ktorí prirodzeným spôsobom učia svoje deti šíriť lásku ku Kristovi, aj voči iným ľuďom. Rodičia tak „prenikajú do tých naj dôvernejších sfér detského srdca, zanechávajú v ňom odtlačok, ktorý ani budúci vývoj nevymaže.“(1)

Rodičia musia tráviť čas so svojimi deťmi. Spolu prežitý čas môže zahŕňať prechádzky, výlety, rozhovor o tom, čo ich trápi, o ich problémoch. Pri odovzdávaní viery je kľúčové, aby rodičia boli k dispozícii pre svoje deti, aby sa za ne modlili. Ak ako rodičia urobia chybu, mali by požiadať o odpustenie. Dôležité je tiež, aby deti zakúsili, že im rodičia vedia odpustiť, to upevní ich presvedčenie, že láska ich rodičov je bezpodmienečná.

Konkrétne oblasti

Na prvom mieste to zrejme budú prejavy zbožného života v rodine, blízkosť k Bohu v modlitbe a sviatosti. Keď rodičia „neskrývajú“, dokonca ani len neúmyselne tieto prejavy, ich vzťah k Bohu sa prejavuje skutkami, ktoré Ho sprítomňujú v rodine prirodzeným spôsobom, rešpektujúc autonómiu dieťaťa. Požehnanie jedla pri stole, ústna modlitba s mladšími deťmi ráno a večer; keď ich učia ako sa obracať ku svojmu anjelovi strážcovi, ako prejavovať malé láskavosti Panne Márii, to všetko sú konkrétne spôsoby ako v deťoch pestovať cnosť nábožnosti. Je to pre ne ten základ, ktorý ich bude sprevádzať po celý život. Ďalším dôležitým prostriedkom je kresťanská náuka. Nábožnosť bez znalostí je veľmi zraniteľná voči intelektuálnemu tlaku, ktorému budú deti vystavené po celý život. Potrebujú si vedieť obhájiť svoju vieru aj teoreticky aj prakticky. Samozrejme aj tu je dôležité brať do úvahy vekové charakteristiky detí. Pri katechéze väčších detí možno veľmi často využiť nejaké aktuálne udalosti, alebo knihu. A možno aj ony samy sa iniciatívne obrátia na rodičov s otázkami. Pri malých deťoch možno využiť

náboženskú výchovu, ktorú majú v škole alebo vo farnosti, preopakovať s nimi čo preberali, alebo zaujímavým spôsobom sa sústrediť na tie body, ktoré ešte neboli dostatočne vysvetlené. Keď rodičia prejavujú úctu a lásku ku učeniu Cirkvi, pomôže to aj deťom lepšie chápať význam štúdia Kristovej nauky.

Ďalej je veľmi dôležité pomáhať deťom, aby v sebe rozvíjali cnosti. Pokiaľ sa k nábožnosti a katechéze nepridajú aj pevné ľudské cnosti, dieťa bude vo svojich myšlienkach a citoch nakoniec reflektovať len svoj vlastný spôsob života, a nebude sa riadiť tým, čo mu hovorí rozum formovaný vierou. Pri formácii cností je potrebné klásť dôraz na sebadisciplínu, usilovnú prácu, veľkodušnosť, štedrosť a miernosť. Stotožnenie sa s týmito hodnotami pozdvihuje ľudskú bytosť nad jej púhe fyzické chůtky, dáva človeku jasnejšiu myseľ, umožňuje mu lepšie uchopiť realitu duchovna. Rodičia vychovávajúci deti bez reálnej disciplíny, tí ktorí im nikdy nevedia povedať „nie“, vo všetkom plniaci ich očakávania, nakoniec môžu zatvoriť dvere duchovna pred svojimi deťmi.

Takáto benevolentná výchova – aj keď je napohľad prejavom lásky – je často krát len neochotou vyvinúť väčšie úsilie pri efektívnej výchove detí, neochotou určiť hranice ich chůtkam, učiť ich poslušnosti a trpezlivosti. A keďže túžby a chůtky, propagované konzumnou spoločnosťou, nemožno nikdy uspokojiť, deti im ľahko podľahnú a stávajú sa rozmarnými egoistami, ocitnú sa v špirále hľadania len samého seba, bez ľudských cností a záujmu o iných ľudí. Ak dieťa vyrastá v prostredí, ktoré uspokojuje všetky jeho rozmary, zadúša to v ňom duchovný život a temer to znemožňuje sebadarovanie a oddanosť.

A nakoniec je potrebné brať do úvahy tlaky dnešnej spoločnosti, ktoré môžu byť veľmi presvedčivé. Poznáme veľa prípadov detí vyrastajúcich aj v dobrých, veriacich rodinách, ktoré stratili vieru vplyvom prostredia, na ktoré neboli pripravené. Rodičia musia preto starostlivo zvažovať, do akej školy pošlú svoje deti. Musia hľadať, ale aj pomôcť vytvárať také vzdelávacie inštitúcie, ktoré podporujú rast vo viere a v ľudských cnostiach. Úlohu rodičov tu možno prirovnať k tomu, čo sa deje v záhrade. My nedávame rastlinkám rásť, len zabezpečujeme potrebnú závlahu, hnojivo a vhodnú atmosféru.

Povolanie: rodič

Benedikt XVI. pripomína, že „deti majú potrebu Boha už od skorého veku, majú schopnosť vnímať jeho veľkosť, uvedomiť si hodnotu modlitby a rituálu, dokážu rozlišovať dobro od zla. Buďte preto dobrými sprievodcami svojich detí vo viere, v poznaní Boha, v priateľstve s Bohom, v rozlišovaní dobra a zla. Spreádzajte ich vo viere už od toho najútlejšieho veku.“ (2)

Dopomôcť deťom k jednote toho čo veria a toho čo žijú, je úlohou, ktorú nemožno zvládnuť improvizáciou. Vyžaduje si starostlivé plánovanie, veci si vopred premyslieť, v istom zmysle ide o „profesionálnu men-

talitu“. Posolstvo o spásu má dopad na celú osobu, musí sa zakoreniť v hlave aj v srdci človeka, ktorý ho prijíma. Prijímatelia tohto posolstva sú ľudia, ktorých najviac milujeme, v stávke je tu priateľstvo našich detí s Kristom. Je to meta, ktorá si zasluhuje naše najväčšie úsilie. Boh počíta s naším úsilím, umožní, aby jeho učenie bolo pre deti prijateľné, aby im mohol poskytnúť svoju milosť a prebývať v ich dušiach. Ak chce byť niekto dobrým lekárom, nemôže len tak sedieť v ordinácii a čakať, kedy prídu pacienti. Potrebuje študovať, čítať, zamýšľať sa, klásť otázky, robiť výskum, zúčastniť sa na konferenciách. To isté platí aj pre rodičovskú výchovu. Rodičia musia venovať čas získavaniu poznatkov, aby mohli lepšie naplniť svoje výchovné záväzky. Aj v rodinnom živote sú potrebné teoretické a praktické znalosti, a predovšetkým vôľa všetko to v praxi aj uplatňovať. Možno to nie je ľahké, ale nemôžeme klamať samých seba, zvažovať zodpovednosť na iných. Musíme si nájsť aspoň pár minút denne, alebo niekoľko hodín počas dovolenky, aby sme posúvali výchovné pôsobenie na stále vyššiu úroveň.

Zdrojov je dostatok – kvalitné knihy, videá, internetové stránky, poskytujúce množstvo dobrých nápadov ako sa stať lepším rodičom. Obzvlášť užitočné sú kurzy pre rodiny, ktoré neponúkajú len poznatky a metodiku, ale aj množstvo reálnych skúseností zo života pre výchovu detí a zlepšenie osobného, manželského a rodinného života.

Ukázať im krásu viery

Ak máme deťom pomôcť vnútorne prijať vieru, musíme ju aj žiť, a tak im sprostredkovať jej krásu. Rodičia a vychovávateľia si samozrejme stanovujú svoje ciele, pritom však musia deťom ukázať aj krásu života cností a opravdivého kresťanského života. Mali by im otvárať horizonty, nielen predkladať pravidlá a zákazy. V opačnom prípade si deti odnesú dojem, že viera je len súborom náročných a bezduchých zákazov, ktoré sú skôr prekážkou než pomôckou, zoznamom hriechov a záväzkov. Deti by to nakoniec veľmi ľahko mohli vnímať ako „tvrdú cestu, bez Kristovho príslubu: „Moje jarmo je príjemné a moje bremeno je ľahké“. Práve preto im musíme dať najavo skutočnosť, že Pánove prikázania nám dávajú silu dosiahnuť plnší ľudský rozvoj. Tie príkazy nie sú negáciou, zákazmi, ale skôr špecifickým spôsobom poskytujúcim živnú pôdu pre náš každodenný život, rodinné a spoločenské vzťahy. Máme napodobňovať Ježiša Krista na ceste blahoslavenstiev..

Alfonso Aguiló

prevzaté z : <http://www.opusdei.us/art.php?p=50044>

upravil PhDr. Peter Pekarčík

Poznámky:

[1] Ján Pavol II., *Apoštolská Exhortácia Familiaris Consortio*, 22. november 1981.

[2] Benedikt XVI., *Prihovor ku Konventu Rímskej diecézy*, 13. jún, 2011.

Strana 4

Dedičstvo otcov zachovaj nám Pane

Dňa 5. júla budeme sláviť sviatok sv. Cyrila a Metoda a pripomenieme si okrúhle 1150-te výročie príchodu svätých vierozvestcov na naše územie. Priblížme si niektoré udalosti z konca 9. storočia po Kristu na území Veľkej Moravy.

Slávni slovanskí vierozvestcovia, sv. Cyril a Metod, tvoria v dejinách Slovanov a zvlášť Slovákov jednu z najdôležitejších kapitol. Pochádzali zo Solúna (Thesaloniké). Ich otec, menom Lev, mal vysoké postavenie v štátnej správe. O matke sa nevieme nič. Metod bol zrejme najstarší. Narodil sa azda okolo roku 815. Metod bolo jeho rehoľné meno, krstným menom sa volal možno Michal. Cyril bol najmladším z detí, krstným menom sa volal Konštantín. Narodil sa asi okolo roku 827. Pretože v okolí žilo mnoho Slovanov, predpokladá sa, že obaja dobre poznali slovanský jazyk. Metod, starší z bratov, sa stal dôležitým civilným úradníkom. Po čase ho však svetské záležitosti unavili, a preto sa utiahol do kláštora. Konštantín sa stal učencom a profesorom, známym ako „Filozof“, v Konštantínopole. No tiež odišiel za svojim bratom Metodom do toho istého kláštora. V r. 860 sa Konštantín a Metod vydali na misie na územie dnešnej Ukrajiny ku Chazarom. Tam našli pozostatky pápeža sv. Klementa, ktorý tam bol vo vyhnanstve (zomrel okolo r. 100). Domov sa vrátili roku 862.

Keď sa byzantský panovník Michal III. rozhodol vyhovieť požiadavke moravského kniežata Rastislava, aby mu na jeho územie poslal misionárov, prirodzene boli Metod a Konštantín tou najlepšou voľbou; poznali totiž jazyk, boli schopní po organizačnej stránke a taktiež sa už ukázalo, že sú vhodné pre misijné poslanie. Za touto požiadavkou sa však skrývalo omnoho viac, než len žiadosť o pokresťančenie. Rastislav, tak ako ostatné slovanské kniežatá, bojoval o nezávislosť spod germánskeho vplyvu a invázií. Kresťanskí misionári z Východu mohli pomôcť Rastislavovi upevniť moc v krajine, a to najmä ak hovorili slovanskou rečou.

Roku 863 teda Konštantín a Metod spolu s niekoľkými spoločníkmi (Kliment, Sava, Angelár, Naum, Vavrinec a ďalší) opustili svoju rodnú zem a prišli na Veľkú Moravu, aby tu šíрили kresťanstvo a kultúru. Správne pochopili, že ak chcú byť úspešní, musia sa prispôbiť rečou i kultúrou miestnemu obyvateľstvu. Konštantín, ešte predtým, než odišiel na svoju misiu, zostavil pre Slovanov písmo, ktoré je dnes známe ako hlaholika. Tá sa považuje za predchodkyňu cyriliky, písmo, ktoré dostalo meno práve po sv.

Cyriľovi. Do jazyka starých Slovanov preložili dokonca aj celú liturgiu (texty bohoslužieb) a takisto aj časť Bible. Bola to veľká revolúcia v tom čase, keďže pri bohoslužbách sa používali len tri jazyky: gréčtina, hebrejčina a latinčina. Keď zistili, že na našom území sa slávi liturgia v západnom (latinskom, rímskom) obrade, prispôbili sa tomu, hoci predtým slúžievali v byzantskom obrade. V roku 867 sa vydali na cestu do Ríma, aby získali povolenie slúžiť latinskú liturgiu v reči ľudu. So sebou niesli aj pozostatky sv. Klementa. Pápež Hadrián II. ich roku 868 s radosťou prijal a vyhovel všetkým požiadavkám. Ostatky sv. Klementa slávnostne preniesli do baziliky sv. Klementa.

Konštantín sa však už nikdy nevrátil na územie Veľkej Moravy. V Ríme ochorel, vstúpil do kláštora, prijal meno Cyril a zakrátko tam 14. februára roku 869 zomrel. Pápež Hadrián II. dal Metodovi list pre slovanských vládarov, ktorým vyhovel týmto požiadavkám: Ustanovenie školy na čele s Metodom, vysvätenie slovanských učeníkov na rozličné stupne kňazstva a potvrdenie slovanskej bohoslužobnej reči. Tento dokument patrí k najdôležitejším v histórii Slovenska.

Metod sa však na Veľkú Moravu nedostal. Medzi kniežatám Rastislavom a Nemcami sa totiž rozpútala vojna. Metod zostal v Blatnohrade u kniežata Kocela. Ten vyslal k pápežovi posolstvo so žiadosťou, aby ustanovil Metoda za biskupa v Panónii. Pápež Hadrián II. prosbe vyhovel, Metod sa stal v roku 869 biskupom. Pápež Hadrián II. ho vymenoval za arcibiskupa a pápežského legáta s právomocou pre slovanské národy. Franským biskupom sa to nepáčilo, a tak sa stala neslýchaná vec: Metoda roku 870 uväznili vo Švábsku v kláštore, ktorý bol mimo ciest, a tak tam bol Metod akoby skrytý. Metod protestoval so slovami: „Keby to územie bolo vaše, hneď by som vám ho zanechal, ale je sv. Petra.“ Napriek všetkým prekážkam sa istému mníchovi podarilo poslať do Ríma posolstvo, ako sa veci majú. Pápež Hadrián II. dvakrát rázne zakročil, no nič nepomáhalo. Až jeho nástupca Ján VIII. roku 873 zakázal dvom biskupom vykonávať biskupský úrad a jedného si povolal do Ríma, aby sa zodpovedal. Metod bol prepustený a v sprievode pápežského legáta prišiel na Veľkú Moravu. Legát ho uviedol do úradu arcibiskupa.

Na Morave vtedy už vládol knieža Svätopluk, ktorý bol dosť ovplyvnený nemeckým kňazom Vichingom. Toho navrhol za biskupa do Nitry. Metoda v Ríme obvinili, že neoprávnene používa slovanský jazyk pri bohoslužbách a v niektorej náuke nie je pravoverný. Metod musel prísť do Ríma. Pápež sa presvedčil, že

má pred sebou veľkého a svätého apoštola. Svätoplukovi napísal list – bulu *Industriae Tuae* (jún 880). V nej píše veľmi priaznivo voči Slovanom a Metodovi. Uznáva a potvrdzuje ho za nielen panónskeho, ale aj moravského arcibiskupa. No zároveň aj vysvätil Vichinga za biskupa do Nitry.

Metod sa naďalej snažil a vyvíjal veľké úsilie, aby prehĺbil kresťanskú vieru medzi Slovanmi. Mal vplyv aj na Čechov, Maďarov a Vislanov. Zachovala sa tradícia, ktorá hovorí o tom, že pokrstil české knieža Bořivoja a jeho manželku sv. Ľudmilu. Mohlo sa to stať v rokoch 874-878. Žitie Metodovo spomína, že Metod pokrstil aj knieža Vislanov v Poľsku.

V roku 882 sa vybral do svojej vlasti na pozvanie byzantského cisára Bazila I. Ten ho prijal s veľkou radosťou a poctou. Metod však cítil, že mu ubúda síl. Chcel ešte dokončiť preklad Sv. písma do staroslovienčiny. Vybral si k tomu dvoch zo svojich žiakov a v priebehu ôsmich mesiacov toto veľké dielo dokončil. Zomrel vo veku sedemdesiat rokov 6. apríla 885. Tesne pred smrťou určil za svojho nástupcu Gorazda, jedného zo svojich učeníkov slovanského pôvodu. Miesto jeho smrti a hrobu bolo pravdepodobne hlavné mesto Veľkej Moravy.

Sviatok sv. Cyrila pripadol na 14. februára a sv. Metoda na 6. apríla. Chorvátsko, Čechy, Morava a Slovensko však dostali povolenie sláviť pamiatku obidvoch naraz, a to 5. júla.

Dňa 31. decembra 1980 vyhlásil blahoslavený pápež Ján Pavol II. solúnskych bratov sv. Cyrila a Metoda za spolupatrónov Európy. Ich sviatok u nás sa stal slávnosťou. Uctievať si ich ako tých, ktorí stáli pri kultúrnom a náboženskom zrode nášho národa. Ich vplyv – dedičstvo otcov, ako zvykneme hovoriť – cítiť dodnes.

prevzaté a upravené z internetu
PhDr. Peter Pekarčík

1150. VÝROČIE PRÍCHODU
SVÄTÝCH CYRILA A METODA

Dokumenty druhej synody Spišskej diecézy

5. synodálna téma

Cirkev v rodine, rodina v Cirkvi

Aby si manželstvo a rodina zachovali pravé hodnoty a podstatu, ktorú majú od Boha, musia do nej muž a žena vstupovať zodpovedne pripravení. Príprava na manželský a rodinný život sa ukazuje ako veľká pastoračná nevyhnutnosť pre dobro manželov, ale tiež pre dobro celého kresťanského spoločenstva a spoločnosti (porov. PSM 2). Mnoho ťažkostí v rodinnom živote pochádza z toho, že mladí ľudia dnes strácajú zo zreteľa správnu stupnicu hodnôt a chýbajú im pevné normy správania. Nevedia čeliť novým ťažkostiam a nástrahám a nevedia ani to, ako ich riešiť. Mnohí kresťanskí rodičia nevedia, alebo nechcú zaujať postoj k správaniu svojich detí, ktoré žijú vo voľných zväzkoch a umelo bránia počatiu. Preto sa Cirkev musí postarať o lepšie a hlbšie programy prípravy na manželstvo, aby podporovala vznik a vzrast dobrých manželstiev (FC 66). Dnešní mladí ľudia majú strach prevziať zodpovednosť, chýba im viera v Boha a dôvera, že im Boh pomôže v manželskom živote a pri výchove detí. (bod 7)

Súhrn nariadení a odporúčaní

Pre PRF, pre farnosti a kňazov

Nariadenia

§ 1 Kňaz alebo zodpovedný člen pastoračnej rady farnosti alebo pracovník farskej charity musí o rodinách v núdzi vedieť, také rodiny musia byť kontaktované.

§ 2 Pre pastoračnú manželow a rodín treba prebrať postupy a ciele PP 2007-13 v celej problematike.

Odporúčania

§ 3 V pastoračných radách farnosti nech pracujú zástupcovia všetkých skupín a stavov farností. Ich súčasťou nech sú aj kontaktné manželské páry, ktoré sa zapoja do pastoračie rodín.

§ 4 Nech každá pastoračná rada spolu s farárom písomne vypracuje konkrétny plán pastoračie manželov a rodín, čerpajúc z podkladov diecézneho pastoračného centra, a nech sa každý rok vyhodnotí jeho plnenie.

§ 5 V rámci pastoračných rád farností zvládnuť realizáciu vzdialenej, blízkej aj bezprostrednej prípravy na manželstvo.

§ 6 Vo farnostiach má byť „banka“ katechetických

pomôcok pre rodiny.

§ 7 Vo farnostiach realizovať duchovné obnovy pre mužov, pre ženy, pre manželské páry, pre slobodných.

§ 8 Ako veľmi vhodný sa odporúča víkendový program, špeciálne zostavený pre snúbencov.

§ 9 Vytvoriť programy pre slobodné matky – začleniť ich a ich deti do života Cirkvi.

§ 10 Vytvoriť programy pre vdovy a vdovcov, najmä takých, ktorí sa sami starajú o deti.

§ 11 Vo farnostiach venovať pozornosť formácii mužov a otcov a osvojiť si spiritualitu otcov.

§ 12 Potrebné je oboznamovať veriacich s encyklikami pápežov a vatikánskych komisií o rodinnej problematike, jasnejšie hovoriť o zdravej rodine. Potrebná je intenzívnejšia propagácia dokumentov, ktoré prináša Konferencia biskupov Slovenska pre manželov a rodiny.

§ 13 Viac využívať pre pastoračnú a evanjelizáciu rodín komunity a inštitúcie, ktoré sa venujú manželskej a rodinnej problematike, napr: HKR, manželské stretnutia, Bratstvo Kána, redemptoristi, hnutie SvetloŽivot, Komunita Emanuel, Komunita blahoslavenstiev a ďalšie laické alebo rehoľné spoločenstvá.

§ 14 Nech každý kňaz umožní mimo farnosti osobitnú formáciu manželom a rodinám organizovaním alebo aspoň informovaním o duchovných obnovách, duchovných cvičeniach, rôznych poradniach pre manželov a rodiny a pod.

§ 15 V homíliách a katechézach často preberať témy o rodine podľa jednotlivých aspektov manželskej a rodinnej problematiky.

§ 16 Vo farnostiach aspoň raz mesačne v nedeľu organizovať sväté omše pre rodiny s osobitným príhovorom, osobitnými prosbami a ďalšími prvkami, ktoré umožňujú liturgické smernice.

§ 17 Kňazom sa odporúča nájsť spôsob, ako sa stretnúť s rodičmi detí aspoň 1-2 roky pred ich 1. svätým prijímaním a pripomenúť im záväznosť slávenia nedele u detí od 7. roku života, význam spoločnej modlitby a katechézy v rodine. Možno tu tiež ponúknuť aktivity pre deti (eRko, sväté omše za účasti detí, časopisy, spoločenstvá...).

§ 18 Kňazi nech povzbudia manželov, aby si obnovili manželské sľuby, ako to umožňujú liturgické smernice buď na sviatok Svätej rodiny, pri duchovných cvičeniach alebo pri jubileách sobáša.

§ 19 Pri bohoslužbách dať priestor aj kňazom z iných farností – zmena vždy povzbudí.

§ 20 Aspoň 1 krát mesačne zaviesť vo farnosti-

ach večernú 2-3 hodinovú (prípadne nočnú) tichú adoráciu za účasti kňaza a manželov.

§ 21 Odporúčame modliť sa za všetky aktivity vo farnostiach a aspoň občas uviesť špeciálny modlitebný úmysel za rozvedených veriacich.

§ 22 V kostoloch by malo byť viac modlitieb za rodiny. O rodinách by sa malo viac hovoriť, predstavovať pozitívne vzory, sviatok Svätej rodiny sláviť s výraznejším zameraním na posilnenie rodín a povedomia dôležitosti rodiny, napr. obnovou manželských sľubov, každoročne ich orientovať na rozličné tematické oblasti a pod.

§ 23 Využívať médiá a svedectvá rodičov a manželov, letné aktivity s deťmi a mládežou, organizovať manželské rekolekcie, prednášky, katechézy.

§ 24 Dôslednejšie katechizovať na témy s rodinnou problematikou. Kňaz má pestovať väčší kontakt s rodinami, upozorňovať na rôzne hnutia a dobre rozlišovať ich programy. Potrebné je objasnenie pojmu „neplatné manželstvo“, viac prezentovať vhodné príklady rodín.

§ 25 Viac sa treba angažovať za ochranu viacdetných rodín.

§ 26 Vo veciach morálky treba v spovedniciach zaujímať jasnejší a jednoznačnejší postoj.

§ 27 V prejavoch sa viac sústreďovať na pozitívne programy a optimistickú rétoriku, než neustále hovoriť o ohrozeniach rodiny, vytvárať spoločenstvá rodín, organizovať duchovné obnovy, modlitby a sväté omše za rodiny, púte pre rodiny a pod.

§ 28 Rozvedení a znovu sobášení: treba ich poučiť o duchovnom sv. prijímaní, udeľovať im požehnanie, vyhradiť čas na konzultácie v kancelárii, odporúčať iné formy posväcovania, štúdium, čítanie Písma, modlitbu, dať priestor pre aktivity.

Pre katechéty a pre školy

Nariadenia

§ 1 Do všetkých výchovných programov v katolíckych školách treba podľa veku začleniť princípy vzdialenej prípravy na manželstvo a rodičovstvo – úcta k druhému pohlaviu, ľudská sexualita, sebaovládanie, predmanželská čistota, obetavosť pre druhých, pravá láska je darujúca sa – to všetko tak na rovine prirodzenej, ako aj z pohľadu viery.

§ 2 Pre žiakov základných a stredných škôl pripraviť program výchovy k láske, manželstvu a rodičovstvu, ktorý by prednášali vyškolení učitelia alebo lektori. Pri jeho tvorbe a vyškolení učiteľov a lektorov je

možné využiť služby Katolíckeho pedagogického a katechetického centra.

Odporúčania

§ 3 Kňazi, katechéti a rodičia nech venujú zvýšenú pozornosť problematike 6. Božieho prikázania; nech učia veriacich a deti v školách a rodinách jasne rozlišovať hriechy proti čistote v rámci preventívnej výchovy a nech učia, že ich treba ako ostatné vyznať vo sviatosti zmierenia. Taktiež veľkú pozornosť treba venovať protidrogovej výchove.

§ 4 Zaviesť náboženskú výchovu v materských školách, umožniť rôzne formy hodnotenia náboženstva, zaviesť rodičovskú výchovu v školách, škola a farnosť by mala maximálne spolupracovať s rodičmi.

§ 5 Katechéti nech využívajú rôzne formy kontaktu s rodičmi na rozhovory o deťoch a ich výchove – na rodičovských združeniach, pri stretnutí v rámci farskej katechézy rodičov pred 1. sv. prijímaním detí, pred birmovkou...

§ 6 Katechéti (kňazi aj laici) nech majú odvahu svoje skúsenosti a poznatky publikovať.

Pre manželov a rodičov

Nariadenia

§ 1 Každý veriaci manželský pár nech sa snaží primerane zabezpečiť rodinu nielen po materiálnej stránke, ale hlavne po morálnej a duchovnej. Nech manželia čerpajú povzbudenie od Krista pre rast vzájomnej lásky, sám Najvyšší ich povzbudzuje k vytváraniu jednoty navzájom a spoločne s Bohom.

Odporúčania

§ 2 Vytvoriť pevný systém duchovného života, súčasťou ktorého bude pravidelné prijímanie sviatostí, pravidelné čítanie Svätého písma, čítanie náboženskej literatúry, rozhovory s deťmi a ich katechéza, účasť na svätej omši spolu s deťmi, aktívne zapájanie sa do liturgického života a príležitostné akcie, ako sú púte, duchovné obnovy, príp. práca v rodinnom spoločenstve.

§ 3 Manželvia nech majú veľkodušnú otvorenosť pre službu životu, prijímanie detí ako Božieho daru, v súlade so zrelým a radostným prežívaním zodpovedného otcovstva a materstva. Farnosť nech bdie nad úctou k prijatiu života a všemožným spôsobom podporuje rodiny, ktoré sa veľkodušne otvárajú pre prijatie viacerých detí.

§ 4 Vo veci podávania života nech sú pre

kresťanských manželov životným štýlom prirodzené metódy plánovania rodičovstva. Nech o ňom podávajú svedectvo. Majú si byť vedomí morálnej neprípustnosti potratu, antikoncepcie, sterilizácie, umelého oplodnenia.

§ 5 Je veľmi potrebné, aby si rodičia uvedomili a uskutočňovali svoju povinnosť v príprave detí na 1. sväté prijímanie a birmovku. Pre rodičov je to príležitosť obnoviť vlastný náboženský a rodinný život a prežívať tieto sviatosti nielen v kostole, ale aj v rodine.

§ 6 Ak rodičia zbadajú znaky Božieho povolania k zasvätenému životu u svojich detí, majú ich povzbudzovať, rešpektovať ich slobodu a modliť sa. V tomto ohľade môžu najviac urobiť rodiny preniknuté duchom viery, lásky a nábožnosti (ĽS 35).

§ 7 Rodičia musia rešpektovať autoritu kňaza, starých rodičov a učiteľa. Iba tak budú ich deti rešpektovať autoritu rodičov.

Pre rodiny a rodinné spoločenstvá

Nariadenia

§ 1 Kresťanské rodiny nesmú znesväcovať nedeľu a prikázaný sviatok návštevami nákupných centier, ale nech zasvätia deň Pána účasťou na svätej omši a prežitím tohto dňa v kruhu rodiny.

Odporúčania

§ 2 Odporúčame podporovať vytváranie a existenciu spoločenstiev rodín. Vhodné je, keď iniciátorom vzniku rodinného spoločenstva je kňaz vo farnosti, ktorý bude duchovným sprievodcom. Zodpovednosť za spoločenstvo má mať animátorský pár.

§ 3 Podstatnou črtou pre spoločenstvá rodín nech je spoločná modlitba a uvažovanie nad Božím slovom. Okrem toho si každé spoločenstvo rodín vytvára svoj vlastný spôsob náplne, v ktorom sa odzrkadľuje osobitosť, iniciatíva, tvorivosť a povolanie ľudí, ktorí ho tvoria.

§ 4 Rodinné spoločenstvá sú miestom, kde sa učíme budovať stabilné a láskou spojené manželstvo a rodinu, postavenú na mravnom kresťanskom základe. Rodinné spoločenstvo podporuje otvorenosť rodín navonok, k potrebám iných, k potrebám okolitého prostredia, najmä farnosti.

§ 5 Členovia rodinných spoločenstiev nech sa aktívne zapájajú do života farnosti, môžu byť členmi farských pastoračných rád a spolutvorcami farských pastoračných programov.

§ 6 Nech sa hovorí o kráse a vznešenosti manželského povolania a poslania so všetkou úctou, ako radostné zdieľanie sa v rodine, rodinnom spoločenstve aj v spoločenskom živote.

§ 7 Nech sa všetci členovia rodín spolu modlievajú aspoň pri istých príležitostiach a nech sa v každej rodine celkom cieľavedome pestujú rodinné čnosti u každého jej člena.

§ 8 Každá kresťanská rodina by si mala presne zoradiť priority: napr. spoločná účasť na bohoslužbách aspoň niektorých členov rodiny aj v pracovný deň, spoločné slávenie nedele, rodinné výlety, spoločenstvá rodín, modlitbové skupiny alebo inak spoločne strávený čas, častý kontakt troch generácií, rodinné firmy. Do rodín by sa mali pozývať kňazi farnosti.

§ 9 Pestovať v našich rodinách výslovnú úctu k Svätej rodine formou rodinných modlitieb a pobožností. Nech je v každej rodine kríž, svätená voda, náboženské obrazy a iné kresťanské symboly.

§ 10 Kresťanské rodiny, zvlášť laici vo verejnom živote, sa majú viac zasaďovať za kresťanský orientovanú sociálnu a rodinnú politiku štátu a presadzovať návrhy podporujúce rodiny ako napr.: finančný príspevok na každé dieťa, dlhšiu materskú dovolenku, daňové úľavy viacdetyňm rodinám, prijať zákony na ochranu detí, viesť pozitívnejšiu bytovú politiku pre rodiny. Žiadať od kompetentných sprísnenie trestov za porušovanie verejnej mravnosti (novinové a iné stánky, médiá), zrušenie relácií podporujúcich morálny rozklad rodín a zákaz alebo obmedzenie vysielania nevhodných filmov počas dňa i večer.

§ 11 Nech sa všetci členovia učia vnímať iné rodiny v náboženskom zornom uhle. Veľký priestor v pestovaní rodinných čností treba venovať sociálnemu cíteniu členov rodiny a najmä v deťoch rozvíjať zmysel pre vzájomnú pomoc iným rodinám.

PhDr. Peter Pekarčík

Prevzaté z Dokumentov Druhej synody Spišskej diecézy

